

Anàlisi econòmica i financera de les càrniques d'Osona

ALEJANDRA ARAMAYO GARCÍA
NÚRIA ARIMANY SERRAT
CLARA DE URIBE-SALAZAR
ANNA SABATA ALIBERCH
Universitat de Vic

Data de recepció: 15/9/2014

Data d'acceptació: 3/11/2014

RESUM

Aquest treball pretén reflectir la situació econòmica i financera de les empreses càrniques a Osona en el període 2007-2011, mitjançant l'anàlisi de dades dels seus estats comptables, per tal de diagnosticar la salut empresarial d'aquestes empreses. L'estudi posiciona les càrniques osonenques dins les indústries agroalimentàries, i identifica les diferents variables d'anàlisi financera a curt i llarg termini i d'anàlisi econòmica; afegint a l'anàlisi convencional informacions patrimonials i de tresoreria procedents de l'Estat de canvis en el patrimoni net i de l'Estat de fluxos d'efectiu.

PARAULES CLAU

Anàlisi econòmica i financera, empreses càrniques, anàlisi a curt termini, anàlisi a llarg termini.

ABSTRACT

This work is intended to reflect the economic and financial situation of the Osona meat companies in the period 2007-2011, by analyzing data from their financial statements, to diagnose the business health of these companies. The study places these meat companies within agri-

business, identifying the different variables of the financial analysis in the short and long term and the economic analysis; adding to classic economic analysis the information of treasury and equity from the statement of changes in equity and cash flow statement.

KEYWORDS

Economic and financial analysis, meat industry, short-term analysis, long-term analysis.

1. Introducció

El sector agroalimentari és la principal activitat de la indústria manufacturera europea i també un important sector productiu a Catalunya (3,61% del PIB) i representa el primer clúster agroalimentari d'Europa segons l'Observatori de Clústers d'Europa de l'*Stockholm School of Economics* (2012). És un sector amb un potent paper anticíclic, ja que en els difícils anys de crisi ha sostingut la producció, ha destruït poca ocupació i ha augmentat les exportacions, amb una bona relació Exportacions/Importacions (98'81% el juliol de 2013). Dins d'aquest sector agroalimentari hi trobem la indústria càrnia, amb una posició de lideratge en l'àmbit de la indústria càrnica espanyola. En concret, en aquests últims anys les càrniques catalanes han gaudit d'importants ritmes de creixement, amb fortes inversions per adaptar-se a la demanda dels consumidors nacionals i internacionals. El clúster agroalimentari català està format per unes 3.000 empreses, majoritàriament pimes, que suposen un 22% de les exportacions espanyoles.

La indústria agroalimentària engloba dos tipus d'indústries, les de primera transformació agrícola i les de transformació d'aliments. La importància de les indústries de primera transformació agrícola a Catalunya, permet aconseguir aquest clúster i la producció porcina és la principal producció animal, seguida de la producció bovina.

Cal tenir present que aquest creixement deriva del fet que el sector ramader està ben organitzat amb sistemes eficients de producció que han permès preus competitiu (especialment per a la carn porcina) dins la Unió Europea, principal destinació de les exportacions; però la forta dependència de les matèries primeres per l'alimentació animal en constant creixement de preus en els mercats internacionals, fa estar el sector en una situació d'alerta (Cruz, 2009).

Per aquest motiu aquest treball té per objectiu analitzar la situació econòmica i financera d'aquestes empreses a la comarca d'Osona per tal de valorar si en el període 2007-2011 aquestes empreses gaudeixen de la suficient salut empresarial per portar a terme els nous reptes de futur que es plantegen.

L'anàlisi econòmica i financera que s'ha portat a terme s'ha realitzat tenint present la revisió de la literatura existent. D'altra banda, també s'han posicionat aquestes empreses càrniques d'Osona, dins del context més ampli representat per les indústries catalanes i espanyoles, per posar en relleu la importància d'aquestes empreses en l'entorn econòmic.

La investigació s'ha realitzat sobre una mostra de 20 empreses càrniques osonenques dins de les 130 empreses càrniques de la Federació Catalana d'Indústries de la Carn (FECIC) domiciliades a Catalunya. En concret, s'han recollit de la base de dades SABI els estats comptables i s'ha realitzat una anàlisi econòmica i financera.

L'anàlisi s'ha estructurat en tres parts diferenciades: l'anàlisi de la situació financera a curt termini, l'anàlisi de la situació financera a llarg termini i l'anàlisi econòmica; afegint a l'anàlisi convencional la informació derivada de la interpretació dels dos nous estats financers dels comptes anuals nascuts de la reforma comptable de l'any 2008: l'Estat de canvis en el patrimoni net i l'Estat de fluxos d'efectiu.

L'anàlisi de la situació financera a curt termini permet valorar la capacitat d'aquestes empreses per fer front a les obligacions de pagament a curt termini. L'anàlisi de la situació financera a llarg termini permet mesurar la capacitat que té l'empresa per satisfer els seus deutes a llarg termini, de manera que caldrà valorar si aquest sector d'activitat és capaç de generar un determinat nivell de beneficis. Respecte a l'anàlisi econòmica s'esbrina com s'han produït els resultats.

L'anàlisi de l'Estat de canvis en el patrimoni net i l'Estat de fluxos d'efectiu permetrà arribar a informacions patrimonials i de tresoreria rellevants.

Finalment, a les conclusions es fa un diagnòstic de la situació econòmica i financera d'aquestes empreses en aquest període i de quins són els reptes de futur per mantenir una posició competitiva en els diferents mercats, tenint present la crisi econòmica i sistèmica generalitzada.

2. Importància de la indústria càrnia en el context de l'agro-indústria

L'agroalimentació és un sector estratègic per la seva contribució a l'alimentació, la salut, el medi ambient, i per la seva importància econòmica

quant a l'aportació al PIB (8% del PIB espanyol aproximadament des del 2011⁶), a l'ocupació (19,51% de l'ocupació industrial d'Espanya, és un dels cinc primers en oferta d'ocupació de l'Estat, FIAB, 2012), i al resultat positiu de la balança comercial exterior (16,2% de les exportacions totals de l'Estat, amb una taxa de cobertura rècord el 2013), generant una activitat que consolida la presència i importància del sector en el mercat agroalimentari internacional com a quart país exportador agroalimentari de la UE i vuitè del món.

La indústria càrnica és el principal subsector de la indústria agroalimentària, ja que els 19.500 milions d'euros de vendes netes del sector l'any 2012, representen el 21,6% de la xifra de negoci del sector (taula 1), genera el 23% d'ocupació i suposa més del 17% de la inversió total de la indústria.

Subsector d'activitat	Vendes netes de producte (milions d'euros)			
	2009	2010	2011	2012
Elaborat i conservació de carn i elaboració de productes càrnics	17.005	17.535	19.149	19.499
Elaborat i conservació de peix, crustacis i mol·luscs	3.623	3.785	4.162	4.107
Elaborat i conservació de fruites i hortalisses	6.156	6.625	6.697	7.155
Fabricació d'olis i greixos vegetals i animals	6.939	7.351	7.762	8.427
Fabricació de productes lactis	8.499	8.221	8.933	8.322
Fabricació de productes de molinaria	2.714	2.564	3.165	3.323
Fabricació de productes de fleca i pastes	6.259	6.822	6.848	6.630
Altres productes diversos	5.368	5.508	5.969	6.343
Fabricació de productes de l'alimentació animal	7.138	7.414	8.900	8.984

Font: Elaborat a partir l'Informe Indústria Agroalimentària del Magrama.

Taula 1. Indicadors de la Indústria de l'Agroalimentació per subsector d'activitat.

6. Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient (maig, 2013).

2.1. Territorialitat i producció càrnica – el clúster osonenc del porcí

Un dels trets destacables de la indústria alimentària catalana és la vinculació directa amb el sector agrari on compra les matèries primeres a transformar (el 60% de la producció agrària). La xarxa de relacions agrària i industrial de les petites i mitjanes empreses distribuïdes al llarg del territori català, vinculades per les infraestructures de comunicació, logística i transport que faciliten la sortida de productes a l'exterior, formen part del Clúster Agroalimentari Català, un dels més importants d'Europa amb productes d'alt potencial exportador per la seva qualitat i el reconeixement de la marca Catalunya, especialment per la carn.

El model productiu agrari català es basa en la ramaderia intensiva i obté una elevada eficiència productiva a partir del model organitzatiu de la integració. La producció ramadera amb una cabana porcina de gairebé 6,9 milions de caps a finals de 2012 (27% dels 25,25 milions de caps a tot l'Estat), dóna suport a les necessitats de la indústria càrnica catalana que lidera el sector en el conjunt d'Espanya amb una facturació de 8.000 milions d'euros anual (el 21% del PIB industrial català). Com a resultat d'aquesta activitat agrària i industrial, la producció de carn de porcí representa el 42% de la producció total de l'Estat i gairebé la meitat de les exportacions del sector.

Segons dades del cens agrari 2009, a Catalunya hi havia 1.698.124 unitats ramaderes especialitzades en el porcí, la comarca d'Osona amb un pes d'un 11,8% (185.228 unitats ramaderes) ocupava el tercer lloc per ordre d'importància entre els territoris amb major participació d'unitats ramaderes porcines.

La tradició ramadera de la comarca ve de lluny,⁷ així com el comerç de derivats de productes carnis, i en molts segles es va anar creant al territori un teixit industrial especialitzat en l'elaboració de productes de carn de porc configurant l'actual "microclúster català de la carn de porc" de la comarca d'Osona.

El clúster està format per un conjunt d'empreses relacionades amb la producció de la ramaderia porcina i la industrialització del porcí —serveis generals i serveis intensius en tecnologia, escorxadors, fabricants de maqui-

7. L'especialització ramadera i del blat de la Plana de Vic ja era reconeguda al segle XVIII. En el comerç de derivats carnis el nom de Vic era important a mitjan segle XIX, fins i tot abans de l'intens procés d'ençà de l'arribada del ferrocarril (Santi Ponce, 1991).

nària d'alta tecnologia, empreses de millora de la genètica dels animals, etc.—, així com per empreses de l'àmbit de la comercialització i distribució de productes d'alimentació.

En el període analitzat, el nombre d'explotacions porcínes ha disminuït, però hi ha un increment de caps sacrificats, cosa que induïx a pensar que, en aquest període, les explotacions són de major dimensió.

La dimensió empresarial és un tema de gran importància en el context de crisi actual per l'estratègia empresarial d'assolir vendes exteriors, ja que per accedir a mercats internacionals cal una determinada dimensió empresarial. En general, les empreses exportadores inicien el seu recorregut internacional per Europa i, a mesura que augmenta la seva dimensió, exploren mercats més llunyans. Les estadístiques de l'any 2013 del comerç exterior de Catalunya revelen que més del 66% de les exportacions catalanes de carn de porcí es destinen a França (42%), Itàlia (15%) i Alemanya (9%), FECIC (2014) i Informe Econòmic 2013.

3. Anàlisi econòmica i financera de les càrniques osonenques

Per fer una anàlisi de la situació financera i econòmica de les empreses càrniques osonenques en el període 2007-2011 s'han calculat els principals indicadors financers de la mitjana sectorial de les empreses objecte d'estudi en el període temporal indicat.

Per realitzar l'anàlisi, en primer lloc es tracta l'anàlisi de la situació financera a curt termini, seguida de l'anàlisi financera a llarg termini i finalment es presenta l'anàlisi dels resultats, i s'incideix també amb informacions patrimonials i de tresoreria que proporcionen l'Estat de canvis en el patrimoni net i l'Estat de fluxos d'efectiu.

3.1. Anàlisi de la situació financera a curt termini

El principal objectiu de *l'anàlisi de la situació financera a curt termini* consisteix a analitzar la capacitat que tenen les empreses per fer front a les seves obligacions de pagament a curt termini. A tal efecte, en primer lloc, es valoren els resultats obtinguts en el fons de maniobra que presenta un resultat positiu en tots els exercicis, és a dir, els capitals permanents (56,23%) financen l'actiu no corrent (40,48%) i una part important de l'actiu corrent, tal com indica la taula 2:

<i>Actiu no corrent 40,48%</i>	<i>Patrimoni net 43,27%</i> + <i>Passiu no corrent 12,96%</i>
<i>Actiu corrent 59,52%</i>	<i>Passiu corrent 43,77%</i>

Taula 2. Masses patrimonials del balanç en el període considerat.

D'altra banda, l'evolució de les masses patrimonials en aquests cinc exercicis mostra una disminució de l'actiu no corrent en un 17% i un augment de l'actiu corrent en un 20%. Una capitalització del 7% i un augment dels passius corrents en un 17%.

Respecte a la ràtio de solvència a curt termini, que mesura la capacitat que té l'empresa per fer front als seus deutes a curt termini realitzant el seu actiu corrent, en els cinc exercicis té valors que avalen el fet que les càrniques osonenques presenten algunes dificultats per pagar els deutes a curt termini, tot i que en el període analitzat milloren la solvència a curt termini, tal com indiquen els fluxos positius de l'activitat d'explotació de l'EFE. Una anàlisi anterior referida a les 130 empreses catalanes registrades en la Federació Catalana d'Indústries de la Carn (FECIC) en el mateix període indicava una millor situació financera a curt termini.

3.2. Anàlisi de la situació financera a llarg termini

Quant a l'anàlisi de la situació financera a llarg termini, l'objectiu principal és mesurar la capacitat de les empreses osonenques per satisfer els deutes a llarg termini. De l'estudi destaca el creixement de les vendes en un 38,6%, de l'actiu en un 11,4%, dels deutes en un 15% i el creixement dels resultats nets en un 61%. De manera que es pot parlar d'una gestió eficient dels actius (ja que el creixement de les vendes és superior al dels actius), d'una gestió eficient de les despeses (ja que l'augment del resultat net supera l'augment de les vendes) i d'una gestió financera no massa prudent (ja

que l'augment de deutes supera al dels actius) (Amat i Perramon 2011). L'anàlisi de les 130 empreses catalanes registrades en la FECIC per al mateix període assenyalava una gestió eficient dels actius, una gestió financera prudent, però una gestió ineficient de les despeses. També es posa de manifest que aquestes empreses en el període considerat s'han capitalitzat, és a dir, els seus patrimonis han augmentat un 7% (a causa principalment de l'augment dels recursos propis i de les subvencions oficials rebudes, tal com revela l'Estat de canvis en el patrimoni net). Respecte al nou concepte de resultat global, que engloba el resultat net i els ingressos i despeses imputats a patrimoni net, es pot apreciar que aquest resultat és més volàtil, ja que augmenta un 274% en aquest període, en sintonia amb la trajectòria del resultat net (però de forma més acusada).

Seguint amb l'anàlisi a llarg termini, la ràtio de rotació total de l'actiu informa del temps mitjà per recuperar el valor de l'actiu i en general es pot apreciar que aquestes empreses tarden menys d'un any a recuperar el seu actiu (uns 6,5 mesos aproximadament), i en el període considerat la rotació millora, ja que es recupera l'actiu 12 dies abans. La rotació total de l'actiu per les empreses catalanes registrades en la FECIC per al mateix període assenyalava una rotació de l'actiu cada 7,5 mesos.

Per tal de saber el finançament de les diferents masses patrimonials de l'actiu calculem la solvència a llarg termini, i detectem que en els cinc exercicis les inversions a llarg termini són finançades amb recursos a llarg termini, en sintonia amb la informació del fons de maniobra. Quant a la ràtio de garantia o de solvència total que dóna la distància en relació a la situació de fallida es pot dir que les càrniques osonenques estan lluny de la fallida, amb uns patrimonis nets positius que van incrementant en cada exercici econòmic.

Examinant l'endeutament s'aprecia que aquestes empreses estan massa endeutades, ja que l'endeutament sobrepassa el 60% i no és de gaire qualitat, ja que hi ha molts més deutes a curt termini que a llarg termini. Lligat amb l'endeutament podem dir que aquestes empreses no gaudeixen d'autonomia financera, ja que depenen excessivament de l'exterior, i en concret en aquests cinc exercicis perden independència financera. Aquesta situació contrasta amb la de les empreses catalanes registrades en la FECIC per al mateix període, que tenien un endeutament acceptable (una bona autonomia financera), encara que de no gaire qualitat. Per saber si la utilització dels deutes per part d'aquestes empreses càrniques és convenient valorar el seu palanquejament financer, i aquest indicador financer mostra la conveniència d'utilització dels deutes per part d'aquestes empreses càrniques (especialment els últims exercicis).

Per tant, es pot dir que les càrniques osonenques respecte a la posició financera a llarg termini en aquest període analitzat de crisi generalitzada,

han de vetllar per l'excés d'endeutament de mala qualitat a què estan sotmeses, ja que els pot ocasionar problemes en un futur pròxim.

3.3. Anàlisi econòmica

Un cop realitzada l'anàlisi des d'un punt de vista estàtic es passa a l'*anàlisi econòmica* que té per objectiu esbrinar com s'han produït els resultats d'aquestes empreses, conèixer les causes i els motius que han portat a les empreses càrniques osonenques a aquesta situació.

Una primera aproximació ens permet assenyalar que el resultat net en aquest període ha presentat dos canvis de tendència: de 2007 a 2008 s'ha reduït un 52% i a partir de l'any 2008 fins al 2011 ha augmentat un 232%, per la gestió eficient de les despeses, encara que cal tenir present que la gestió financera no ha estat gaire prudent. El resultat net representa un petit percentatge del total de vendes (un 2% a l'exercici 2011) a causa dels importants aprovisionaments (73%) i a les càrregues financeres. També és destacable el capítol de despeses de personal que han incrementat fins al 2009 un 16,7%, però a partir de l'exercici 2010 experimenten un decrement d'un 6,4% per la reducció de costos laborals imposada per la situació de crisi (les empreses catalanes registrades en la FECIC per al mateix període presenten reduccions importants de costos laborals d'un 40%).

Pel que fa a les vendes, en aquest període s'incrementen un 38,6% amb acceptables marges d'exploració moderats pels resultats financers, de manera que cal ajustar les despeses financeres en previsió de majors costos de matèries primeres impossibles de traslladar als productes finals.

Pel que fa a la cobertura de les despeses financeres a llarg termini (BAII/Despeses financeres) podem indicar que l'augment de beneficis dels últims exercicis permet pagar les despeses financeres, tot i que cal vigilar la gestió financera d'aquestes empreses.

Pel que fa a les rendibilitats, la rendibilitat financera neta, que mesura el rendiment dels recursos propis de les empreses càrniques osonenques, disminueix un 49% fins a 2008, però a partir d'aquest exercici augmenta un 194% (a diferència de les empreses càrniques catalanes registrades en la FECIC per al mateix període amb rendibilitats financeres més moderades).

Respecte a la rendibilitat econòmica bruta, que mesura el rendiment dels actius, tot i que, fins al 2008 disminueix un 6,7%, posteriorment augmenta un 32%, però sempre la rendibilitat financera supera la rendibilitat econòmica excepte l'any 2008, on l'endeutament perjudica aquestes empreses osonenques. La rendibilitat econòmica és molt similar a la de les empreses càrniques catalanes registrades en la FECIC per al mateix període.

	2007	2008	2009	2010	2011
Rendibilitat financera = RN/PN	7,28%	3,72%	6,54%	10,60%	10,95%
Rendibilitat econòmica = = BAIT/Actiu	6,87%	6,41%	5,47%	7,93%	8,47%

Si aquestes rendibilitats que han estat calculades utilitzant el resultat net, es calculen amb el resultat global, la tendència és similar encara que el resultat global és més volàtil que el resultat net, i concretament en el període considerat es produeix un augment d'un 231%. La rendibilitat econòmica bruta, amb resultat global augmenta un 226%, però en tot cas es constata que sempre la rendibilitat financera supera la rendibilitat econòmica amb unes distàncies més àmplies que utilitzant el resultat net per la volatilitat del resultat global.

	2007	2008	2009	2010	2011
Rendibilitat financera= RG/PN	n.d.	3,28%	6,26%	10,40%	10,88%
Rendibilitat econòmica = RG/Actiu	n.d.	1,43%	2,71%	4,37%	4,67%

Tal com es pot apreciar, hi ha diferències entre el resultat global i el resultat net. Concretament, el resultat global reflecteix més ràpidament la realitat del mercat i, per tant, pels inversors aquest concepte nou de resultat aporta més informació en l'anàlisi dels estats financers, tot i que, si es calcula el resultat net i resultat global sobre els actius totals mitjans de les empreses càrniques osonenques, la diferència ja no és tan marcada.

El mateix passa amb les rendibilitats si es calculen sobre els actius totals mitjans de les empreses càrniques osonenques.

Val a dir que les partides que diferencien el resultat net del resultat global són bàsicament les subvencions, i amb menys importància les cobertures de fluxos d'efectiu i les diferències de canvi. Fent la comparativa amb les empreses càrniques catalanes registrades en la FECIC per al mateix període, es posa de manifest que el resultat net i el resultat global de les càrniques catalanes són més moderats, encara que hi ha més diferències entre el resultat net i el resultat global; pel que fa a les rendibilitats, la rendibilitat financera i econòmica calculada amb resultat global és més moderada en les càrniques catalanes.

3.4. Anàlisi de l'estat de canvis en el patrimoni net de les empreses càrniques

Seguint amb l'anàlisi dels estats financers, s'afegeix a l'anàlisi convencional, la informació que es desprèn de l'Estat de Canvis en el Patrimoni Net (ECPN), que permet valorar quin ha estat el resultat global d'aquestes empreses i quines han estat les variacions patrimonials a què han estat sotmeses i els motius que les han ocasionat, reflectint les garanties totals.

D'entrada el primer document de l'ECPN, l'Estat d'ingressos i despeses reconegudes, indica que les partides que diferencien el resultat net del resultat global són les subvencions, i amb menys importància les cobertures de fluxos d'efectiu i les diferències de canvi.

L'evolució del resultat global reflecteix un notable creixement del 274%. En canvi, el resultat net el 2008 cau a la meitat i posteriorment es recupera un 232%.

	2007	2008	2009	2010	2011
Resultat net	1.190,52	576,04	1.032,91	1.630,91	1.917,26
Resultat global	n.d.	509,16	987,88	1.599,96	1.904,50

El resultat global que capta amb més rapidesa els canvis del mercat, està per sota del resultat net intuïnt uns resultats més baixos, tot i que, en aquest període, els resultats permeten la capitalització de les empreses osonenques, encara que l'any 2008 es posa de relleu una disminució del resultat net.

Respecte al segon document de l'ECPN, l'Estat total de canvis en el patrimoni net, permet assegurar que les empreses càrniques osonenques s'han capitalitzat en aquest període a causa especialment de l'evolució del resultat global, de manera que les empreses osonenques ofereixen més garanties en el transcurs del període analitzat. Al llarg d'aquest període (2007-2011) les empreses han augmentat el seu patrimoni assolint la xifra de 17.503,87 milers d'euros a l'exercici 2011. Aquest augment del patrimoni net és originat pel resultat global positiu, és a dir, al total ingressos i despeses reconeguts d'aquests exercicis, que es compensa amb les operacions amb socis o propietaris (bàsicament distribució de dividendes), de manera que l'augment del resultat global augmenta el valor del patrimoni net a final de 2011. Les càrniques catalanes en el mateix període també s'han capitalitzat gràcies als resultats aconseguits.

3.5. Anàlisi de l'estat de fluxos d'efectiu

A l'anàlisi convencional s'afegeix la informació que reporta l'Estat de fluxos d'efectiu, com a document que reflecteix el moviment d'efectiu i altres actius líquids equivalents de les empreses càrniques osonenques, és a dir, que reflecteix els cobraments i pagaments en funció de si pertanyen a l'activitat d'explotació, d'inversió o de finançament. Amb aquest document comptable es posa de manifest que l'evolució de la tresoreria d'aquestes empreses és acceptable i que pel que fa a la seva activitat principal els cobraments superen els pagaments identificant una bona solvència a curt termini pel període considerat.

Estat de Fluxos d'Efectiu	2008	2009	2010	2011
A) Fluxos d'efectiu d'activitats d'explotació	3.333,69	4.072,53	2.651,04	3.559,01
B) Fluxos d'efectiu d'activitats d'inversió	-2.371,57	-2.641,47	-852,14	-4.404,66
C) Fluxos d'efectiu d'activitats de finançament	-1.088,51	-732,06	-1.973,47	861,02
Diferències de canvi	108,01	-327,74	0,00	-8,96
D) Increment o disminució d'efectiu	-18,38	371,26	-174,57	6,40
Efectiu o equivalents a principi de l'exercici	466,71	448,32	805,10	630,53
Efectiu o equivalents a final d'exercici	448,32	819,59	630,53	636,94

L'Estat de fluxos d'efectiu reflecteix els diferents fluxos de les empreses càrniques osonenques en aquests quatre exercicis; quant als fluxos de les activitats d'explotació, amb signe positiu en els quatre anys, ocasionats per les activitats que constitueixen la principal font d'ingressos d'aquestes empreses, sempre els cobraments superen els pagaments en aquest període, de manera que es pot fer front als pagaments a curt termini.

Pel que fa a l'activitat d'inversió, s'observa que al llarg dels quatre anys s'han realitzat més pagaments per inversions que cobraments (signe negatiu), cosa que demostra que aquestes empreses estan en plena fase de creixement. Aquestes inversions es cobreixen per les activitats d'explotació i de finançament que reben per part de les entitats de crèdit.

D'altra banda, dels fluxos d'efectiu de les activitats de finançament es dedueix que pels exercicis 2008, 2009 i 2010 es van tornant els préstecs amb les entitats però el 2011 hi ha una necessitat de finançament superior, ja que s'estan portant a terme importants inversions.

Tot i això, es posa en relleu que l'efectiu ha augmentat fins al 2010, i a partir del 2011 disminueix, tot i que aquestes empreses disposen de suficient efectiu per fer front als seus pagaments a curt termini, cosa que ens permet ratificar les conclusions de l'estudi convencional realitzat sobre les empreses càrniques osonenques. Per tant, són empreses solvents a curt termini, que han realitzat inversions en aquest període analitzat i que van retornant els préstecs, encara que a partir del 2011 tenen noves necessitats de finançament. L'estudi de l'Estat de fluxos d'efectiu de les càrniques osonenques en aquest període està en sintonia amb el de les càrniques catalanes en el mateix període, excepte per les noves necessitats de finançament del 2011 per part de les càrniques osonenques.

Conclusions

De l'anàlisi econòmica i financera de les empreses càrniques osonenques es pot concloure el següent:

1. L'anàlisi de la situació financera a curt termini en el període 2007-2011 indica que les empreses càrniques osonenques poden fer front als seus pagaments a curt termini. A més a més, mitjançant l'anàlisi de l'estat de fluxos d'efectiu, el signe positiu de les activitats d'exploració en el període indicat assenyala que hi ha més cobraments que pagaments per l'activitat que porten a terme les càrniques osonenques, cosa que ratifica una acceptable solvència a curt termini. D'altra banda, en tots els exercicis, el fons de maniobra és positiu. Per tant, els capitals permanents financen tot l'actiu no corrent i una part de l'actiu corrent (massa patrimonial més important).
2. L'anàlisi de la situació financera a llarg termini, posa en evidència que les càrniques osonenques en aquest període porten a terme una gestió eficient dels actius i de les despeses, encara que la seva gestió financera no és gaire prudent, ja que els deutes incrementen més que els actius en el període considerat. Es tracta d'empreses amb una acceptable rotació de l'actiu que financen les seves inversions a llarg termini amb recursos a llarg termini i que estan lluny de la fallida. Són empreses que realitzen inversions en el període analitzat, tal com demostren els signes negatius de les activitats d'inversió de l'estat de fluxos d'efectiu, tot i que tenen un endeutament excessiu i de mala qualitat. D'altra banda, són empreses que s'estan capitalitzant en aquest període, tal com assenyala l'estat de canvis en el patrimoni net i que, d'aquesta manera, presenten més garanties a les

entitats de finançament, a qui van retornant els préstecs, encara que a partir de 2011 tenen noves necessitats de finançament.

3. L'anàlisi econòmica ens permet valorar l'evolució dels resultats en aquest període amb una tònica creixent (excepte l'exercici 2008) tant del resultat net com del resultat global. Pel que fa a les rendibilitats financera i econòmica calculades amb el resultat net i amb el resultat global, en el període analitzat creixen notablement però de manera més moderada en utilitzar el resultat global. Són empreses que presenten bons resultats, però que pensant en el futur immediat hauran de millorar la seva gestió financera, ja que l'endeutament és massa elevat i els increments de costos difícilment es podran traslladar als productes finals.
4. Relacionant l'anàlisi econòmica i financera amb el posicionament del sector en aquest període, cal destacar la intenció d'exportar més cap a mercats fora de la Unió Europea amb un bon equilibri qualitatiu en un escenari de fusions i associacions per millorar potencials resultats, superant la dimensió d'aquestes empreses.

Referències Bibliogràfiques

- ALFRANCA, O.; RAMA, R. i VON TUNZELMANN, N., (2003) "Estrategias sobre innovación en las empresas multinacionales agroalimentaria". *Economía Agraria y Recursos Naturales*, Vol 3 (6): 21-43.
- AMAT, O. i PERRAMON, J. (2011) "High-growth cooperatives: financial profile and key factors for competitiveness", *CIREC-España, Revista de economía pública, social y cooperativa*, n. 73, 81-98.
- AMEUR, M. i GIL, J.M. (2003) Estrategias empresariales y propensión exportadora de la industria agroalimentaria catalana y española. *Economía Agraria y Recursos Naturales*, Vol 3 (6): 101-127.
- BARREIRO, D. (2010) "Informe económico de la industria cárnica y alimentaria". *Informe EUROCARNE*, nº 188, julio-agosto 2010.
- CONFECARNE (2009) <http://www.eurocarne.com>
- CRUZ, J. (2009) "La industria cárnica española sigue creciendo". *Informe Eurocarne*, 175, abril 2009.
- FECIC (Federació Catalana d'Indústries de la Carn (2014) "Informe Econòmic 2013".
- FIAB (Federación Española de Industrias de Alimentación y Bebidas) y Fundación Cajamar (2012) "Competitividad y tamaño en la industria de la alimentación y bebidas". *ANICE, Asociación Nacional de Industrias de la Carne de España*.

IDESCAT. Cens agrari i Enquesta sobre l'estructura de les explotacions agràries.

MINISTERIO DE AGRICULTURA, ALIMENTACIÓN Y MEDIO AMBIENTE

(2012) *Industria Alimentaria en 2011-2012*.

(2013) *Líneas Estratégicas para la Internacionalización del Sector Agroalimentario*.

(2014) *Informe de la Industria Agroalimentaria 2013*.

(2013) *Boletín Mensual de Estadística (enero 2013)*.

OBSERVATORI DE CLÚSTERS D'EUROPA (2012): Stockholm School of Economics. www.clusterobservatory.eu.

PONCE, S. (1991) "Ferrocarril, agricultura i mercat. Els efectes del transport ferroviari a l'economia d'Osona (1875-1924)". *Estudis d'Història Agrària*, n° 9.

SERRANO, A.; SUÁREZ DE CEPEDA, M. i SANCHEZ-GIRÓN, V. (2008) Rentabilidad económica de explotaciones agrarias de secano según tamaño y tipo de laboreo. *Revista de Economía Agraria y Recursos Naturales*, Vol 8 (2): 73-91.